

"Això ho faria Jirinovski"

Borís Ieltsin ha endegat un tomb neosoviètic en la seva política per contrarestar el suport a les propostes de Jirinovski, segons Llibert Ferri.

L'imperi es reconstrueix i la "resovietització", sense dir-se soviètica, comença a ser realment existent. I no ha pas calgut l'arribada al poder —poder executiu s'entén— de l'extrema dreta de Jirinovski i del comunisme de Ziugànov.

És Borís Ieltsin mateix qui provoca o consent el gran viratge conservador que ha eliminat la teràpia de xoc reformista i ha accentuat les intencions de refer l'antiga superpotència. Amb el seu tomb neosoviètic Ieltsin és manté de moment en el poder —el seu objectiu número u— i prova de posar les bases d'un programa prou patriòtic per a parar els peus dels nacional-bolxevisme emergent.

I en aquest esforç per a fer moltes de les coses que farien Jirinovski i Ziugànov, el president Ieltsin ha començat a parlar de les repúbliques ex-soviètiques com de "l'estranger pròxim", una terminologia inquietant perquè té reminiscències d'aquella "sobirania limitada" que va utilitzar l'URSS per sotmetre l'Europa central i oriental. Ara els arguments no són ideològics —l'internacionalisme, el socialisme, l'antiimperialisme— sinó ètnics, nacionals i nacionalistes; es tracta de protegir els drets dels 25 milions de russos que viuen fora de les fronteres de l'actual Federació de Rússia i que formen una mena de diàspora que encara no se sap ben bé quina ciutadania jurídica l'empara. De moment Ieltsin ja ha "convençut" Geòrgia i Bielorússia de les bondats de mantenir-se en l'òrbita de Rússia, dins la Comunitat d'Estats Independents; ha començat a neutralitzar la dissidència d'Ucraïna i es disposa a "harmonitzar" la resta mitjançant la intensificació de l'ajuda econòmica i/o militar, o bé de l'amenaça de tancar l'aixeta de primeres matèries a qui s'oposi a dues exigències bàsiques i emblemàtiques: la doble ciutadania per als russos de la diàs-

pora i l'ensenyament obligatori i públic de la llengua russa. Aquesta imposició podria ser especialment conflictiva a Estònia i Letònia, països que no formen part de la CEI, però on l'evacuació de les tropes russes —l'ex-Exèrcit Roig— es va fent prou lentament com per a intuir-hi les ganes de Moscou de mantenir la satel·lització dels bàltics.

fins i tots alguns de la "fornada" aparentment més democràtica i reformista.

Però com que, de moment, l'Europa central i oriental és inestable, però no violenta, el conflicte d'interessos es manifesta a través de la guerra de Iugoslàvia, un estat que, paradoxalment, no va ser mai satèl·lit soviètic. El nacional-patriotisme rus invoca els vincles històrico-culturals amb Sèr-

ARXIU

Vladimir Jirinovski. La seva amenaça ha fet canviar Ieltsin.

bia per justificar el suport a Milosevic, Karadzic i companyia i per justificar l'oposició de Moscou a una operació de càstig contra les tropes sèrbies que assetgen Sarajevo. Les dues terceres parts de l'opinió pública russa són rabiosament pro-sèrbies, més enllà d'ideologies concretes. Però, si entrem en el camp ideològic, les afinitats i proximitats ja són aclaparadores: la majoria de la Duma de Moscou és la mateixa que la del Parlament de Belgrad, amb l'única diferència que a Sèrbia predomina el component "roig-bru"

(Milosevic-Sosolj) i a Rússia el component "bru-roig" (Jirinovski-Ziugànov).

El diari *Estrella Roja* —que encara es diu així i que és l'òrgan d'opinió de l'exèrcit—, ha qualificat "d'il·lusió perillosa" el bombardeig de les posicions sèrbies, i Ieltsin mateix ha fet una fugida endavant amenaçant d'impedir la consolidació de l'Associació per la Pau atlantista, si l'OTAN intervé als Balcans. És el que faria Jirinovski, i Ieltsin s'hi avança. No vol que li passi el mateix que a Gorbatsxov, amb motiu de la guerra del Golf Pèrsic, que, el 23 de febrer de 1991, quan l'ofensiva terrestre ja era un fet, se li va omplir la plaça Roja de gent d'uniforme amb retrats de Saddam Hussein, tots plegats encapçalats pels qui sis mesos després li van fer el cop. Ieltsin sap que, en el seu cas, caldria fer un cop. N'hi hauria prou amb una ofensiva conjunta de la Duma i de l'exèrcit per a avançar les eleccions presidencials.

Llibert Ferri